

Mitä uutta verkkolaskusta ja maksamisesta?

Kuntamarkkinat 15.9.2021

Jari Vaine

Tausta: reaaliaikatalouden tavoitteet

- Reaaliaikatalous (real time economy, RTE): täysin digitalisoitu talousjärjestelmä, jossa mm. tiedot laskutuksesta, kuiteista, raportoinneista ja verojen maksusta kulkeutuvat välittömästi eri toimijoiden järjestelmien välillä
  - Järjestelmien pitää kyetä jakamaan tietoa saumattomasti keskenään
  - RTE:n toteutuminen edellyttää eri toimijoiden raportointikoodistojen ja järjestelmien yhdenmukaistamista
- Taloudellisen tehokkuuden lisäksi reaaliaikaisuus tarjoaa mahdollisuuden tehdä päätöksiä ajantasaisen tiedon perusteella
  - Edistää myös Euroopan Unionin yhteismarkkinoiden kehitystä

Eurooppa-normi ja verkkolaskun käyttö kuntasektorilla

- Verkkolaskulaki: julkisella sektorilla velvollisuus vastaanottaa standardin (Eurooppa-normi) mukaiset verkkolaskut. Lisäksi lain 4 § mukaan ostajalla on oikeus vaatia verkkolaskua
  - Edelleen vallitsee kysymys: onko kaikilla yhteisöillä edellytykset toimittaa / vastaanottaa verkkolasku?
  - Sähköisestä laskutuksesta tulisi ensisijaisesti määrätä osapuolten sopimuksessa (kuntasektorin näkemys: halutaan välttää tapauskohtaisuutta)
  - Verkkolaskuoperaattorit aloittaneet Eurooppa-normin mukaisten verkkolaskujen validoinnin 6.4.2021 - onko verkkolaskut muodostettu sisällöllisesti oikein.
- Kertalaskuttajien hoitaminen, minkälaisia järjestelmiä ja toimenpiteitä vaatii?
- RTE:n edistämiseksi tarvittaisiin lisätietoa mahdollisista teknisistä ym. haasteista, samoin verkkolaskun (ja Eurooppa-normin) volyymeista

eKuitti

- eKuitti on digitaalisessa muodossa oleva kuitti, joka mahdollistaa kuittitietojen siirron automaattisesti
- Reaaliaikataloudessa kaikki talouden transaktiot perustuvat digitaaliseen rakenteiseen tietoon ja sen käsittelyyn
- Jotta kuittitietojen siirron automatisointi olisi mahdollista, kuitenkin tiedot pitää tallentaa muodossa, jota erilaiset ohjelmistot ja data-analytiikkajärjestelmät pystyvät hyödyntämään

Verkkolasku ja eKuitti reaaliaikatalouden mahdollistajina

- RTEn edellyttämä laskujen ja kuittien digitalisaatio tukee uutta palvelumuotoilua, jossa käytetään yksityisen ja julkisen sektorin tietoja useista lähteistä
  - Viranomaisten sähköisiin palveluihin panostaminen luo pohjaa yritysten innovaatioille ja kustannusten vähentämiselle

Hankintasanomat

- Rakenteellisessa ja koneellisesti käsiteltävässä muodossa olevia kaupankäyntiin liittyviä sanomia
  - Käytetään tilaus- ja toimitusprosesseissa organisaatioiden tiedonvaihtoon koskien tuoteluetteloita, tilauksia, tilausvahvistuksia ja toimituksia
  - Käytännön esimerkkejä standardoiduista sanomista ovat PEPPOL (Pan-European Public Procurement On-Line) -verkostossa käytettävät hankintasanomat
  - PEPPOLin käyttö on laajentunut nopeasti verkkolaskudirektiivin (EU 2014/55/EU) ja sen toimeenpanoon liittyvän sähköisen laskun CEN-standardin (FprEN 16931-1:2017) myötä
- RTEn yhtenä tavoitteena on ottaa käyttöön standardoidut hankintasanomat valtion hankintatoimessa
  - Samalla tarkoitus luoda mahdollisimman avoin ratkaisu, jota eri kokoiset toimijat voivat toimialasta riippumatta soveltaa myös keskinäisessä liiketoiminnassaan
  - Hankkeella luodaan edellytykset käyttää PEPPOL-verkoston määrittelemiä em. sanomia
  - Hankintasanomien digitalisaatio on yrityksille edellytys toimia kilpailukykyisesti

Hankinta- ja ostolaskuprosessista

- Hankintaprosessi: kokonaisuudessa yleensä tarjouspyyntö, tarjous ja sopimus
- Taloushallinnon näkökulma: prosessi alkaa ostolaskun vastaanottamisesta ja päättyy laskun maksatukseen, kirjaukseen kirjanpitoon sekä arkistointiin
- Mutta minkälainen on ”arkipäivä” – kokonaisuuden, Eurooppa-normin, muiden laskumuotojen, teknisten edellytysten (myös eri osapuolten kesken) ja yhteentoimivuuden tilanne? Onko haasteita?
- Verkkolaskun rakenteinen muoto ja sisältö mahdollistavat ostolaskuprosessin hyödyntämisen tiedolla johtamisessa
- Ostolaskudatan avaaminen

Kuntien ostolaskudatan avaamisen ohje päivitetty

- Ostolasku: toimittajalta saatava lasku, kohdistuu hankittuun tuotteeseen, investointiin tai palveluun
- Ohje on tarkoitettu kunnille ja kuntayhtymille, jotka haluavat avata ostolaskudataansa avoimena datana kenen tahansa hyödynnettäväksi
  - Korvaa vuonna 2016 julkaistun vastaavan ohjeen
- Avaaminen on kunnille vapaaehtoista. Voi olla kuitenkin hyödyllistä:
  - Edistää kunnan avoimuutta ja vahvistaa demokratiaa
  - Tukee kunnan kustannustietoista toimintatapaa
  - Datan avaaminen helpommin käytettävään muotoon ja kenen tahansa ulottuville voi edesauttaa myös kunnan oman toiminnan suunnittelua ja johtamista

Ohjeen keskeinen sisältö:

- Avattavat tiedot
- Ostolaskudatan tietosuojalinjaukset
- Ostolaskudatan avaamisen prosessi
- Suositeltavat avoimen datan lisenssit
- Kunnan tiedon avaamista sivuava lainsäädäntö

Suomi.fi - maksut palvelu

- Koko julkishallinnon yhteinen verkkomaksamisen ratkaisu; kokonaispalvelu, joka sisältää siihen liittyvän maksujen hallinnan, tilityksen ja raportoinnin, osa Suomi.fi-palvelukokonaisuutta
  - Käyttövelvollisuudesta säädetään laissa hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016).
  - Käyttövelvollisuus koskee myös kuntia (toki lakisääteisten palveluiden osalta)
- Kunnat eivät kuitenkaan ole ottaneet palvelua täysimääräisesti käyttöön
  - Epäselvyyttä palvelun käyttövelvollisuudessa? Palvelu kallis?
  - Palvelusta on pidetty; toive, ettei ainakaan huonontuisi uudella sopimuskaudella
  - Hinnoittelua (erityisesti kk-maksut) on toivottu kohtuullisemmaksi
  - Kehitysehdotuksia esimerkiksi raportointiin esitetty
- **Valtiokonttori: Sopimuskausi päättyy 30.6.2022, kilpailutus tehty. Hankintapäätös ja sopimusten allekirjoitus pyritään tekemään lokakuun loppuun mennessä**

Mitä merkitsee kuntien kannalta?

- Tavoite taloushallinnon ja maksamisen tietovirtojen sujuvoittaminen
  - Maksamisen eri osapuolien (maksaja, maksun saaja, pankit, operaattorit, järjestelmätoimittajat, maksutietojen hyödyntäjät...) kannalta keskeistä yhteentoimivuus niin teknisesti kuin terminologisesti
- Tarvitaan informaatiota, kuinka laajasti rakenteisia tositteita (erityisesti verkkolasku ja eKuitti) käytetään kunnissa
  - Millä tavoin käyttöä voitaisiin kunnissa edistää, samalla toimijoiden välistä yhteistyötä
- Missä on pullonkauloja, mitä pitää kehittää?
  - Maksamisen prosesseissa
  - Yhteistyössä
  - Yhteentoimivuudessa
- **Lisäksi palautetta ostolaskudatan avaamisohjeesta: [kuntatalous\(a\)kuntaliitto.fi](mailto:kuntatalous(a)kuntaliitto.fi)**

Kiitos.

Jari Vaine

050 562 7687

jari.vaine@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO

